

Alföldi Műhely

A nő kitapogatta a kilincset, hosszú, finom ujjával bellesztette a kulcsot a zárba, majd kinyitotta az ajtót. Meleg volt. Kánikula. Az ajtót nyitva hagyta, hogy a keresztuzatban elviselhetőbb legyen a lét. Három lépés után nekiütközött az ágy végének, s miután végigvezette kezét az ágyon, s elérkezett az éjjeliszekrényhez, megállt a sarokba állított fogas mellett. Itt szokott levetkőzni. Az utcáról vagy a túloldali lakásokból nem láthattak a szoba mélyére. A vetkőzés gyorsan ment, alig volt rajta valami. Miután megfogta ruhája szegélyét, s egy gyors mozdulattal áthúzta az olcsó kartont a fején, az volt az érzése, hogy valaki nézi. Nem volt rajta más, csak egy apró kis bugyi és egy lapos sarkú cipő. Két kezét meztelen melléhez kapta, s várakozott egy ideig. Aztán meghallotta a lélegzetvételt.

– Van itt valaki? – Hangjában inkább felháborodás volt, mint félelem.

– Igen – mondta a férfi. – Én vagyok.

– Mit akar itt?

– Semmit – mondta a férfi. – Állok az ablakban.

– Az én ablakomban – méltatlankodott a nő. – És leskelődik.

– Nem leskelődöm – mondta a férfi. – És a saját ablakomban állok, nem a magáéban.

A nő olyan dühös lett, hogy meglepedkezve meztelenségéről, lekapta jobb melléről a kezét, s előremeresztett mutatóujjal fenyegetett az ablak felé.

Sigmond István Kísértés

– Ez az én lakásom! Vegye tudomásul!

– És az én ablakom – mondta a férfi. – Minden földszinti ház ablaka az én ablakom. És akkor állok ablakaim egyikébe, amikor akarok.

A nő nem nagyon ismerte ki magát a tulajdonjogi kérdések szövevényében, így hát levette kezét a másik melléről is, hogy két kézzel tudja megfogni a fejét.

– Bent van vagy kívül? – Nem is kérdés volt, inkább sóhajadás.

– Az utcán vagyok – mondta a férfi. – Az utca az otthonom.

– Ha bemászik, visítok – mondta a nő.

– Nem szoktam kimászni az ablakomban.

– Azaz bemászni.

– Nem. Kimászni – mondta a férfi. – Most sem értem?

– Értem, nem értem, nagyon kérem, ne álljon az ablakban.

– Jó – mondta a férfi. – Állhatok akármelyik ablakban.

*

Másnap délben, amikor a nő belépett a szobába, nem tapogatta ki az ágyat, az éjjeliszekrényt és a fogast, hanem megállt a nyitott ajtóban. Rövid hallgatóság után hallani vélte a lélegzetvételt.

– Megint itt van?
– Megint itt vagyok.
– Le szeretnék vetkőzni.

– Tőlem azt csinálhat, amit akar.

– Szégyellje magát – mondta a nő, megfordult, s úgy döntött, hogy leveti a ruháját. Amikor megfogta a ruha szegélyét, háttal állt, aztán dacosan visszafordult, szemközt az ablakkal, s lassú mozdulatokkal húzta felfele az olcsó kartont. Valahogy úgy sikerült a vetkőzés, hogy először csak az egyik melle buggyant elő, aztán valamivel később a másik melle is. Egy ideig állt, várta, hogy történik-e valami, de a férfi lélegzetvétele nem gyorsult fel, szólni sem szólt semmit. A nő lehúzta a cipőjét, és végigfeküdt a hűvös paplanon. Csend volt, csak a két ember lélegzetvétele hallatszott.

– Akar egy almát? – kérdezte a nő.

– Milyen almát?

– Jonatán.

– A jonatán szeretem – mondta a férfi. – Köszönöm.

A nő kitapogatta az éjjeliszekrényre tett almát, egy pillanatig gondolkodott, hogy előhúzza-e a pongyoláját, aztán úgy döntött, hogy most már teljesen felesleges. Lassan végigment a szobán, s az almát elhelyezte az ablakpárká-

nyon. Aztán visszament, s újra végignyúlt a hűvös paplanon.

Nemsokára hallani lehetett, ahogy a férfi rágcsálja az almát.

– Jó?

– Nagyon jó – mondta a férfi. – Tudja, hogy a jonatán almának honnan ered a neve?

– Nem.

– Jonathan Hasbrouck amerikai jogász keresztnevéről.

– Tényleg?

– Tényleg.

Egy ideig hallgattak.

– Tudja mit? – mondta a nő. – Mászon be.

– Nem szoktam – szabadkozott a férfi.

– Pedig most már bemászhat – mondta a nő.

A férfi átlendítette egyik lábát az ablakpárkányon, aztán vigyázva beemelte a fehér botot az ablakon, s csak ezután húzta maga után a másik lábát is.

– Bejött?

– Itt vagyok – mondta a férfi.

– Akkor mire vár? – suttogetta a nő, s ahogy kitárt karokkal várakozott, huncut kis mosoly vibrált szája szögletében.

A férfi nehezen tájékozódott az ismeretlen helyiségben, aztán előretartott botjával elindult egyenesen előre. Néhány bizonytalan lépés után elérkezett a küszöb nélküli ajtóig, átlépett az ajtónyíláson, s még vagy három-négy apró lépést tett az alacsony korlátig. Valami akadályt érzett ugyan, de ügyesen átlépett rajta, majd fejével előre bezuhanhat a pinceajtóhoz vezető lépcsőkre.

Festőnaptár

Göblyös Róbert rovata

389 ÉVE SZÜLETETT

REMBRANDT HARMENSZ

VAN RIJN

(1606. VII. 15-1669. X. 4)

"A fény az ő értelmezése szerint a sugárzás. Nem az a természetes fény, amely a tárgyakra ömlik vagy róluk verődik vissza, és kontrasztjával kelti őket életre; éppen ellenkezőleg, valami eszmei fény, a gondolat, a képzelet fénye. Ez a fény uralja a jelenetet, ez hozza egyensúlyba, akárhová vetődik. Ezzel a fényvel sikerült Rembrandtnak saját akarata szerint kifejezni magát: sem az egyszerű vonal, sem a valódi szín nem tette volna lehetővé számára, hogy a magában hordozott nagyszerű csodálkozást az emberek elé tárja. Ez a fény volt, ez kellett, hogy legyen az ő kifejezőeszköze, és ez volt egyben a legszokatlanabb, legkülönösebb eljárás, amelyhez a festészet vagy mesterei valaha is folyamodtak."

(Emile Verhaeren)

Erről a Jolánról regényt kéne írni – motyogta magának, és elégett fejű gyufával kotort az asztal hamujába. Figyelte, unatkozik-e a vékony pálcika kocsma mozsárjában, vagy inkább falná a dohány ürülékét, viháncolna, táncot járna, feleselne vele. Mert a gyufák már csak olyanok, ha megérik, hogy remegő ujjak szoritják, az ujjakban meg fáradtan vándorol csak a vér, hiszen elszibadt rég minden molekulája az alkoholtól.

No, de milyen regény lehetne az, amelyik Jolánról szól? Olyan igazi kökemény társadalomkritika, amit mostanság úgysem olvas el senki, mert (1.) nincs, aki kiadná – (2.) olyan förtelmesen belegabalyodott keserű életének boglyas hálójába, hogy világból a népek estére már csak Friderikusz kell, meg szárnyaslibresznek örülő manóknak. A Jolánból így aztán csak papírra karcolt regényhős lenne, fölösleges figura, mint amilyen életében is, csak hát ezért kár áfát pazarolni könyvre, Jolánra, de leginkább társadalomkritikára. Persze a regény lehetne krimi is, de akkor Jolán mellé szükségeltetik egy rakás kincs vagy kábítószert, amit érdemes elrabolni, a Jolánt meg jó véresen darvadozó panelarcú emberpanelek. Jolán lelkiüknek kell, s persze testüknek is, utálkozó szemüknek, lelkiismeretüknek, rövidke történeteiknek, hogy lám, ide jutott a világ, szétzüllesztették a magyart nagy nyomorúságában. És persze

ivástól ilyen átvedlésekre. A Jolán ugyanis tökrészeg hölgy, panel lakótelep ócska figurája, akit csak azért nem köpnek le, mert hát piacgazdaságban még a nyálat se adják ingyen. Inkább cigivel kínálják, amikor végigvanszorog a panelbisztró panel asztali között, vizenyös tekintetével üres, egészen nyugodtan visszavihető poharakat keres, mert Jolán nagy segítség, fontos embere az alko-

Bátyi Zoltán Jolán regénye

holisták, kólát szürcsölgető szűzlányok világának. S mivel száz visszavitt üres poháért akár még egy nagyfröccsöt is kaphat, hát Jolán tulajdonképpen egy vállalkozó is, aki munkaerejét bocsátja áruba. S mivel megadózathatatlan, még a vállalkozók között is az ügyesebbek közé sorolható.

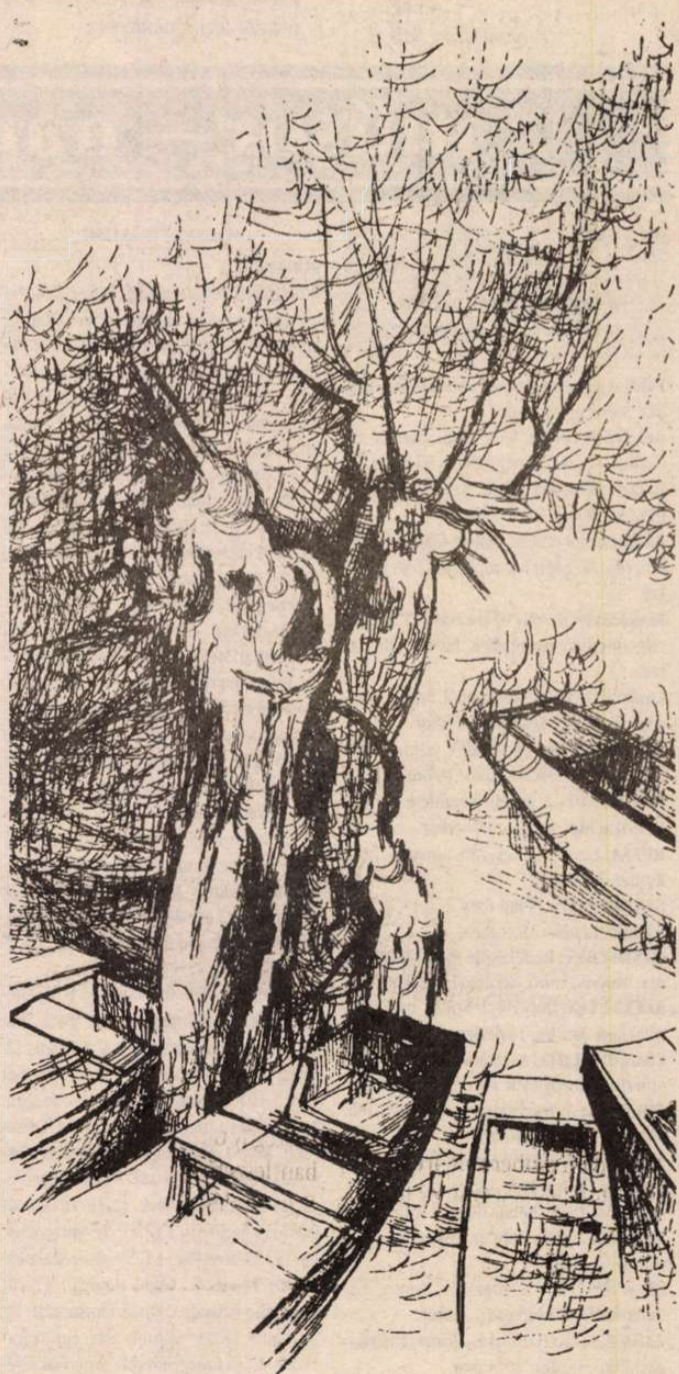
Az más kérdés persze, hogy Jolánt ki a fene akarná besorolni, mint valami zsírosképző hivatalnokot? Akkor mi maradna vigasznak, hogy (1.) Jolán mégiscsak ivósabb – (2.) Jolán mégiscsak mozsárjában – (3.) Jolán mégiscsak szebb, mint a panelasztalnál darvadozó panelarcú emberpanelek. Jolán lelkiüknek kell, s persze testüknek is, utálkozó szemüknek, lelkiismeretüknek, rövidke történeteiknek, hogy lám, ide jutott a világ, szétzüllesztették a magyart nagy nyomorúságában. És persze

Jolánt falja képzeletük is, mert azért mégiscsak csuda lenne, ha kitalálhatnák, honnan sülyedt az öreglány ilyen mélyre. Koncertező csellista volt talán, grófok kisémmizett ivadéka, háború elől menekült szépségkirálynő, vagy bakák lábának kapcsaja.

De ennyi tudás meg hogyan férhetne egyetlen regénybe – ragad hamu sarába a gyufa, ő meg csak int a szeplősképző pincérnek, most már jöhet a következő kör, hogy megteljen az az utolsó üreg is, ahol még elbóbiskolhat a józanság. De a pincér nem fröccsöt hoz, s nem pálinkát, hanem csak dülöngél mellette, hiszen ezerszer részegebb, mint bármelyik vendég, és beleordítaná fülébe örök kérdését, részeges panasztát – hát azt mondja már meg nekem valaki, miért írták bele azt a Bibliába, hogy boldogok a lelki szegények? És miért nem az boldog, aki normális? De a pincér nem ordít, inkább fogak közül csorgatja a hangokat. Ő meg válaszolni nem tud, mert csak egy szál gyufa tartja széken a testét, s persze a megkötött, betonarcú hamu. No meg a hit, hogy Jolánról mégiscsak regényt kellene írni egy könyvnapra, hogy igazán ünnepélyes legyen, neve meg bekerüljön a regényt már írtak lajstromába.

Dokumentum legyen arról, hogy ő bezzeg soha nem lesz Jolán.

Vagy dokumentum arról: Jolánok talán nincsenek is.

Baka István Balcsillagzat

(Liszt Ferenc:
Unstern, Sinistre,
Disastro)

Balcsillagom, te szárazon csikorgó homokszem Isten fogai között, hová rohansz a kristályhajjú, forgó szférákon át, mint földi üldözőt,

kitől házat, hazát és anyanyelvet elvettek, és körötte kürt rivall, s mégis, mint víz alól, a mennyet szippantja távcsők nádszátaival

Balcsillagom, te égi eb, ki rögött beléd, miféle ütlegek elől loholsz, kilógó nyelvvel és behűzött farokkal, s bár tetőled tündököl

a földi éj, a szegycened sugárzik csak a sikátor-mindenségben, és angyal röhög, felfegyverezve állig mögötted, s szárnya eles, mint a kcs

Balcsillagom, szétszaggatott uszájod vonszolja, véres öllel futsz tova, akár egy égi Szüza meggyalázott, zsoldos elé lökött menyasszonya,

s nincs menedék, a barbár palotában dözsöl a gögös, parvenü görög...

Balcsillagom, lobogj az éjszakában, gyalázatunk, akár a fény, örök